

Dijous,
3 de juny del
2010

TORNA A

AVUI+.cat

Opinió Política Món Economia Diàleg Societat Ciutats Cultura i Espectacles Comunicació Última

Cercador

CAL SEGUIR LLUITANT CONTRA ELS ABSURDS DE LA NOSTRA SOCIETAT

Contra el senyor K.

JORDI COCA / ESCRIPTOR I PROFESSOR EMÈRIT DE L'INSTITUT DEL TEATRE

Avui fa exactament vuitanta-sis anys que moria a Viena el gran escriptor Franz Kafka (1888-1924). La inicial del seu cognom, K, ha acabat assolint el valor d'un logotip que expressa l'absurditat del món i d'un sistema on els humans som víctimes que no entenem què ens està passant. Sembla que som culpables d'alguna cosa, però ignorem de què se'ns acusa, i aquest fet absurd ens fa viure angoixats ja que, a més, experimentem unes transformacions inexplicables. Alguna força que és per damunt nostre, més enllà de la comprensió de què som capaços, fa possible una lògica terrible i estranya que ens ofega, ens empeteix i ens deixa sense causalitat. I no és el mal, que al capdavall podria resultar comprensible. És pitjor que això. És la desraó del càstig sense culpa.

DANIEL BOADA

NATURALMENT, NO PRETENC descobrir ara la sopa d'all al voltant d'aquest creador que, per sort o per desgràcia, ha aconseguit derivar del seu cognom l'adjectiu kafkià. Però sí que voldria fer notar que de vegades aquesta expressió, kafkià, sembla l'única que ens queda per referir-nos al moment que ens ha tocat de viure. Per exemple: de sobte, en el guió del món occidental s'ha produït un canvi essencial en l'argument, un d'aquells viratges de l'acció que fan saltar l'espectador de la butaca i els forcen a obrir una mica més els ulls. Així, doncs, mentre seguim la pel·lícula ens diem: ¿tot el que ha succeït fins ara era mentida? Ni el decorat té sentit? La societat del benestar, l'autoregulació dels mercats, la superació de les ideologies i de la història, les certes bancàries, els crèdits i la petita propietat per als desvalguts? Tot era mentida.

CONSOLACIONS RELIGIUSES AL MARGE, sembla raonable dir que l'escriptor llargarut i malaltís que vivia a Praga i que es moria d'avorriment a les oficines on treballava, ha fet un retrat força fidel de la humanitat: d'una banda el món ens és efectivament incompreensible des de la natura, i de l'altra hem construït una societat sense èpica, feixuga, grisa, injusta i igualment inexplicable. Per tant, el conjunt ha esdevingut essencialment kafkià en la mesura que ningú, ni els éssers més clarividents, no poden entendre per què estem aquí, què és aquesta bola de merda de què parla Beckett en referir-se al planeta Terra, quin sentit té la creació mateixa o per què hem bastit unes estructures polítiques, socials, econòmiques i morals que no porten enlloc. Ens queden, això sí, unes preguntes que semblen poca cosa però que al capdavall estan en el centre del sentit final d'aquest narrador: fins a quin punt els seus textos eren escrits en clau d'humor? Les dificultats dels seus personatges són realment indefugibles? I ells mateixos, són una imatge poc o molt distorsionada de la realitat, o bé els hem de veure com l'expressió d'un absolut? Sembla difícil de respondre, però com a mínim hi ha una cosa clara: nosaltres no som uns mers lectors solitaris o uns espectadors que, còmodament instal·lats a casa o en un cinema, gaudim o patim a causa de les hàbils manipulacions dels guionistes. Nosaltres som *protagonistes* del que s'esdevé, som les víctimes, i, certament, podem acabar semblant uns personatges de Kafka en la mesura que l'absurd de tot plegat és de tals dimensions que, efectivament, no sabem què ens passa, per què ens passa ni si ho podem evitar.

SEGURAMENT ÉS VERITAT QUE RES D'AIXÒ no té una explicació satisfactòria en termes absoluts ni tan sols circumstancialment. O que té la mateixa explicació que ha tingut sempre. De fet, ara mateix hi ha legions d'economistes, de sociòlegs, de polítics, de creadors, d'intel·lectuals i de periodistes de totes les *desorientacions* ideològiques que ens esforcem per explicar una altra vegada que la societat la dirigeixen uns pirates -a les ordres dels quals treballem la resta- i que el món occidental ha esdevingut un plató de televisió on se celebra de manera perpètua un concurs aberrant. Però la qüestió central, la més important, és determinar si aquests esforços que s'estan fent són, alhora, alguna mena de justificació. Determinar si amb l'excusa que el món és kafkià i els passadissos del laberint per on deambulem són absoluts indefugibles, ja no ens cal fer res. Si ja ens va bé que el sistema es perpetui carregant sempre els pesos morts a les espatlles dels més febles. La qüestió és determinar si només hi ha un castell i nosaltres hem de tustar infructuosament a la porta per entrar-hi, si acceptem el procés en què se'ns acusa de no sabem què, si acabem trobant raonable que ens transformem en uns insectes delirants?

SI ACCEPTEM TOT AIXÒ, o només una part important d'això, aleshores serà veritat que el món ha esdevingut Kafka pur. Ja no es podrà fer res, i hauré de viure profundament desinformat tot i l'allau de suposades notícies que ens arriben cada dia, naufrags en l'economia capitalista, perduts en la globalització mediàtica i especulativa, cofois en una democràcia que sabem aparent i presonera d'interessos inconfessables, incapaços de canviar els falsos valors morals en què sustentem la convivència, colgats de tecnicismes d'una justícia que cada dia s'allunya una mica més del que és just, alienats per unes propostes d'evasió que són grolleres i immorals, disposats a morir estúpidament de riure, llençant amb alegria el diner públic? Kafka era tuberculós, hipocondríac i segurament obsessiu, però tenia raó quan al seu dietari de l'any 1917 escrivia que "l'edat d'una lesió, més que no pas la seva profunditat i les seves excrescències, és allò que la fa dolorosa". I les nostres lesions, tant les generals com les estrictament catalanes, són antigues, certament antigues, i per això fan tant mal.

AVUI+ Paper

Dijous, 3 de juny del 2010

Tots els continguts de l'AVUI són consultables a través d'internet, de forma oberta i gratuïta. Les pàgines originals en paper, en canvi, no es podran consultar via PDF i només s'oferiran al quiosc.

Especials

+Cooperació Cooperació

Suplements

EL 9 ESPORTS DE CATALUNYA El 9

CULTURA Cultura

ESPECTACLES Espectacles

sortim Sortim

PLAERS Plaers

A+ més a més A més a més

MEDICINA SALUT Medicina i salut

catTV CatTV

el cèntim El cèntim

Edicions locals

AVUI+ TERRASSA Terrassa

AVUI+ SABADELL Sabadell

PERÒ SI VOLEM SUPERAR AQUESTS ESCULLS, si entenem Kafka en bona mesura des de l'humor, des d'un humor tan negre com es vulgui, si lluitem contra Kafka en el sentit de no acceptar que el món que ell descriu és el món real, si ens adonem de l'engany i aprenem a reclamar els nostres drets, si no ens fa por canviar el sistema i tenim clar que el d'ara no funciona, si no admitem que el despropòsit regeixi la nostra vida de manera absoluta, si ens revoltam contra la passivitat i contra l'engany, doncs potser encara hi ha alguna esperança. Al capdavant la humanitat sempre ha estat en un procés de canvi, sempre ha lluitat contra l'absurd i el desconeixement, que ens són consubstancials, sempre ha avançat a les palpentes i contra els poderosos. El pitjor fóra admetre que els personatges de Kafka, els senyors K., són reals, que el gran escriptor txec, jueu i que escrivia en alemany, tenia raó al cent per cent i que, precisament per això, no val la pena fer res. És infinitament més positiu anar contra el que calgui per no transformar-nos en simples senyors K.

Notícia publicada al diari AVUI, pàgina 18. Dijous, 3 de juny del 2010

Paraules clau: Kafka, Món, Societat, Sistema, Sembla, Canviar, Kafkià, Sentit, Engany

Juny							2010
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG	
	1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	
28	29	30					

[Plan Renove Calderas 2010](#)

Pague 36 meses al 0% Sin

Intereses Sólo por 43

€/mes.Tel 93 490 96 45

www.mohergas.es/Barcelona

Anuncis Google

Contacta + Mapa Web + Publicitat + Informació legal + Cartes al director + Crèdits

© Diari AVUI - Corporació Catalana de Comunicació SL

Prohibida tota reproducció d'acord amb l'article 32.1, paràgraf segon, LPI

Recomana

El teu nom

Email del teu amic

Comentari